
Naczelna Rada Adwokacka : [przepisy prawne]

Palestra 9/1(85), 85-98

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 12 listopada 1964 r.

w sprawie oznaczenia liczby aplikantów adwokackich dla poszczególnych wojewódzkich izb adwokackich

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 19 grudnia 1963 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 57, poz. 309) zarządza się, co następuje:

§ 1. Oznacza się liczbę aplikantów adwokackich dla poszczególnych wojewódzkich izb adwokackich w sposób następujący:

<i>Wojewódzka Izba Adwokacka w:</i>	<i>Liczba aplikantów adwokatów</i>
Białymstoku	14
Bydgoszczy	18
Gdańsku	15
Katowicach	30
Kielcach	17
Koszalinie	15
Krakowie	25
Lublinie	23
Łodzi	25
Olsztynie	15
Opolu	15
Poznaniu	21
Rzeszowie	15
Szczecinie	20
Warszawie	60
Wrocławiu	30
Zielonej Górze	12
Razem:	370

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 r.

w.z. MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

(—) K. Zawadzki

Podsekretarz Stanu

B.**WYKONANIE KARY ZAWIESZENIA W CZYNNOŚCIACH ZAWODOWYCH
W STOSUNKU DO ADWOKATA PEŁNIĄCEGO FUNKCJE RADCY PRAWNEGO**

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 5 listopada 1964 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma Rady Adwokackiej w Poznaniu z dnia 19 maja 1964 r. w sprawie wyjaśnienia, czy kara zawieszenia w czynnościach zawodowych w stosunku do adwokata pełniącego funkcje radcy prawnego może być wykonana, a jeśli tak, to jaki powinien być tryb postępowania w powyższych sprawach,

postanowiło

wyjaśnić wszystkim radom adwokackim, że:

- 1) orzeczona kara zawieszenia w czynnościach zawodowych adwokata nie wykonującego zawodu, a zajmującego stanowisko radcy prawnego powinna być wykonana niezwłocznie po jej uprawomocnieniu się;
- 2) kara zawieszenia w czynnościach zawodowych adwokata nie wykonującego zawodu, lecz zajmującego stanowisko radcy prawnego powoduje dla niego konsekwencje przewidziane w art. 95 ust. 3 u.o.u.a. (utrata prawa wybieralności do organów adwokatury na okres sześciu lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia);
- 3) adwokat-radca prawny w okresie zawieszenia w czynnościach zawodowych nie może występować przed sądami w tych sprawach, w których wymagany jest przymus adwokacki, może natomiast występować przed sądami i urzędami w charakterze pełnomocnika zakładu pracy z tytułu pełnienia w nim funkcji radcy prawnego, lecz bez używania w takich wypadkach stroju adwokackiego, jak również tytułu adwokata. Ponadto zawieszenie w czynnościach zawodowych adwokata nie wykonującego zawodu, a zajmującego stanowisko radcy prawnego powoduje następujące dalsze skutki:
 - a) utratę prawa udziału w zebraniu wyborczym delegatów do zgromadzenia (§ 3 regulaminu zgromadzeń delegatów w wojewódzkich izbach adwokackich, uchwalonego przez Naczelną Radę Adwokacką w dniu 29.II.1964 r. — „Palestra” nr 4/76 z 1964 r.),
 - b) obowiązek zrzeczenia się funkcji w organach adwokatury, jeżeli zawieszony adwokat jest członkiem władz adwokatury (uchwała Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 20.III.1959 r. — „Palestra” nr 6 z 1959 r.),
 - c) niemożność korzystania z zasiłków wyjątkowych przyznawanych z Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA (uchwała Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 19.VI.1959 r. — „Palestra” nr 9 z 1959 r.).

Uzasadnienie

I. Jedną z kar dyscyplinarnych przewidzianych przez ustawę o ustroju adwokatury jest kara zawieszenia w czynnościach zawodowych na czas od 3 miesięcy do lat dwóch (art. 94 ust. 1 pkt 4). Kara ta pociąga za sobą konsekwencje określone w art. 95 ust. 3 i 4 u.o.u.a. Zawieszony adwokat-członek zespołu nie uczestniczy w podziale dochodów zespołu, może jednak otrzymywać wynagrodzenie określone umową (§ 38 rozp. o zespołach adwokackich z 28.XII.1963 r.). Ponadto

uchwały samorządu adwokackiego wprowadziły dodatkowe sankcje, a mianowicie: utratę prawa udziału w zebraniu wyborczym zgromadzenia delegatów (§ 3 ust. 3 regulaminu z 29.II.1964 r. — „Palestra” nr 4 z 1964 r.), obowiązek zrzeczenia się funkcji w organach adwokatury, jeżeli zawieszony adwokat jest członkiem organu adwokatury (uchwała Wydz. Wyk. NRA z 20.III.1959 r. — „Palestra” nr 6 z 1959 r.), niemożność korzystania z zasiłków wyjątkowych przyznawanych z Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA (uchwała Wydz. Wyk. NRA z 19.VI.1959 r. — „Palestra” nr 9 z 1959 r.).

Wszystkie sankcje związane z karą zawieszenia — poza sankcją z art. 95 ust. 4 — nie łączą się z wykonywaniem zawodu adwokata, lecz z jego udziałem w samorządzie zawodowym adwokatury, mogą być zatem stosowane do wszystkich osób wpisanych na listę adwokatów, a więc także do osób wymienionych w art. 70 ustawy, szczególnie zaś do adwokatów zajmujących stanowiska radców prawnych.

II. Z kolei należy się zastanowić nad sankcją z art. 95 ust. 4 ustawy.

Ustawa o ustroju adwokatury zna pojęcie wykonywania zawodu (oczywiście zawodu adwokackiego), posługując się tym pojęciem w art. 3, 70, 110 i 111. Adwokat wykonuje swój zawód w zespole, w społecznym biurze pomocy prawnej, przejściowo wykonuje go także indywidualnie (art. 3 i 110). Już choćby z tych przepisów wynika, że adwokat-radca prawny nie wykonuje zawodu adwokackiego, co ponadto wyraźnie stwierdza art. 70. Gdyby art. 94 ust. 1 pkt 4 określał karę zawieszenia jako zawieszenie w wykonywaniu zawodu, to nie mogłoby budzić wątpliwości, że kara ta, pociągając za sobą wszystkie inne konsekwencje nie związane z wykonywaniem zawodu a wynikające z przepisów ustawy (art. 95 ust. 3) bądź z powołanych wyżej uchwał samorządu, nie mogłaby w niczym wpłynąć na wykonywanie przez adwokata czynności związanych ze stanowiskiem radcy prawnego, skoro wykonywanie tych czynności nie stanowi wykonywania zawodu.

III. Ustawa jednak operuje pojęciem nie „zawieszenia w wykonywaniu zawodu”, lecz „zawieszenia w czynnościach zawodowych”. Użycie tego określenia przez ustawę nie jest bynajmniej przejawem terminologicznej nieściśłości, lecz przeciwnie, wskazuje na precyzyjność sformułowania.

Rzecz w tym, że zgodnie z wolą ustawodawcy adwokat skazany na karę zawieszenia nie jest w tym okresie całkowicie pozbawiony możliwości wykonywania zawodu, lecz tylko w tej możliwości (zresztą w sposób bardzo istotny) ograniczony. Ustawa z dnia 27.VI.1950 r. o ustroju adwokatury określała w art. 49 pojęcie pracy zawodowej adwokata. Ustawa obecna normy takiej nie zawiera, określa jednak w art. 17 zadania zespołu adwokackiego. Określone w tym przepisie zadania zespołu realizowane są przez adwokatów-członków zespołu i dlatego wykonywanie zawodu adwokackiego w zespole polega na wykonywaniu zadań ustalonych w art. 17 ustawy. Z braku jakichkolwiek odmiennych norm to samo dotyczy adwokata zatrudnionego w biurze społecznej pomocy prawnej lub adwokata wykonującego zawód indywidualnie. W rezultacie więc zakres wykonywania zawodu przez adwokata określony jest w istocie rzeczy w taki sam sposób jak w ustawie z dnia 27.VI.1950 r.

Kara zawieszenia, zgodnie z art. 95 ust. 4 u.o.u.a., pozbawia adwokata możliwości wykonywania zawodu w zakresie wskazanym w art. 17 ust. 2 pkt 1 i 2, nie pozbawia go jednak możliwości wykonywania tego zawodu w zakresie punktu 3 i 4 (udzielania porad prawnych i opinii prawnych). Zawieszony adwokat-członek zespołu może wykonywać swe czynności tylko na zlecenie kierownika zespołu, ale w tym zakresie nie różni się on od adwokata nie zawieszzonego, który też nie

może przyjmować bezpośrednio zleceń od klientów (§ 20 rozporządzenia z dnia 28.XII.1963 r.). Oczywiście jest rzeczą kierownika zespołu ocenić, czy i w jakim zakresie ma zlecić zawieszonemu adwokatowi ustalone wyżej czynności.

Kara zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych w zakresie udzielania porad i opracowywania aktów prawnych ma ponadto ten wpływ, że adwokat-członek zespołu nie uczestniczy w dochodach zespołu nawet wtedy, gdy dochody te powstały z powyższych czynności, może zaś uzyskać tylko wynagrodzenie umowne (§ 38 powołanego wyżej rozporządzenia).

Ponieważ adwokat zawieszony nie jest w całości pozbawiony możliwości wykonywania zawodu, przeto ustawa konsekwentnie używa określenia „zawieszenie w czynnościach zawodowych”, precyzując zarazem, o jakie czynności chodzi, a nie określenia „zawieszenie w wykonywaniu zawodu”. Pojęcie „czynności zawodowych” w rozumieniu art. 94 ust. 1 pkt 4 jest więc pojęciem węższym aniżeli pojęcie „wykonywania zawodu”, stanowi określenie częściowej możliwości wykonywania zawodu, niemniej jednak dotyczy ono wykonywania zawodu i nie może obejmować czynności wynikających z zajmowania stanowisk wymienionych w art. 70 ustawy, skoro zajmowanie tych stanowisk nie stanowi w ogóle wykonywania zawodu adwokackiego. Zakaz wykonywania czynności zawodowych — jako zakaz wykonywania częściowo zawodu — może więc dotyczyć tylko adwokatów wykonujących zawód, staje się zaś bezprzedmiotowy w stosunku do adwokatów zawodu nie wykonujących.

IV. Radca prawny jednostki gospodarki uspołecznionej wykonuje swój zawód radcy na podstawie umowy o pracę (§ 8 uchwały nr 533 Rady Ministrów z dnia 13.XII.1961 r. — Monitor Polski Nr 96, poz. 406). Zadania radcy prawnego określa § 1 w związku z § 2 tej uchwały. Z przepisów powyższych wynika, że do wynikających z umowy o pracę obowiązków radcy prawnego należy także zastępstwo w postępowaniu sądowym, arbitrażowym, administracyjnym oraz przed innymi organami orzekającymi.

Przyjęcie, że radca prawny-adwokat nie może w okresie zawieszenia go jako adwokata spełniać czynności zastępstwa, prowadziłoby w konsekwencji do niemożności wywiązania się takiego radcy prawnego z obowiązków wynikających z umowy o pracę, co uzasadniałoby rozwiązanie umowy o pracę ze skutkiem natychmiastowym (art. 2 ust. 1 pkt 3 dekretu z dnia 18.I.1956 r. — Dz. U. Nr 2, poz. 11). W rezultacie kara zawieszenia dla radcy prawnego mogłaby być znacznie dotkliwsza aniżeli dla adwokatów wykonujących zawód, gdyż mogłaby prowadzić do definitywnej utraty zajmowanego stanowiska.

Ponadto przyjęcie, że adwokat-radca prawny w okresie zawieszenia nie może zastępować swego zakładu przed sądami i urzędami, prowadziłoby do pewnej perturbacji w zakresie obsługi prawnej jednostek gospodarki uspołecznionej. Zawieszenie w czynnościach zawodowych adwokata wykonującego zawód nie naraża klienta na trudności czy szkody, gdyż opiekę prawną nad nim spełnia nadal zespół, społeczne biuro pomocy prawnej lub wyznaczony przez radę zastępcą adwokata wykonującego zawód indywidualnie. Natomiast jednostka gospodarki uspołecznionej musiałaby sama organizować sobie zastępstwo zawieszono adwokata-radcy prawnego, co niejednokrotnie może natrafiać na trudności, zwłaszcza jeśli chodzi o tymczasowe zawieszenie, którego skutek jest bezzwłoczny.

V. Dodać należy, że przepisy procesowe nie wymagają bynajmniej zastępstwa adwokackiego jednostek gospodarki uspołecznionej. Pełnomocnikiem takiej jednostki przed sądem, komisją arbitrażową lub urzędem może być każdy należycie

umocowany pracownik takiej jednostki [art. 79 k.p.c., art. 85 § 2 k.p.k. w brzmieniu noweli z 27.XI.1961 r. (Dz. U. Nr 53, poz. 296), § 27 rozporządzenia o postępowaniu arbitrażowym (Dz. U. z 1960 r. Nr 26, poz. 148) i art. 30 k.p.a.]. Radca prawny w tych wszystkich wypadkach może występować przed sądem nie ze względu na wpis na listę adwokatów, lecz z tego względu, że jest pracownikiem danego zakładu pracy. Orzecznictwo zaś dyscyplinarne adwokatury nie może pozbawiać pracownika (także radcy prawnego) uprawnień wynikających nie z wpisu na listę adwokatów, lecz z faktu, że jest on pracownikiem danej instytucji.

Odmierna sytuacja powstaje w sprawach, w których prawo przewiduje przymus adwokacki, wtedy bowiem adwokat-radca prawny mógłby występować przed sądami tylko z tego względu, że jest wpisany na listę adwokatów, a to nie dałoby się pogodzić z instytucją zawieszenia. Dlatego też adwokat-radca prawny zawieszony w czynnościach zawodowych nie może występować w sprawach, w których przewidziany jest przymus adwokacki.

W konsekwencji adwokat-radca prawny w okresie zawieszenia nie jest również uprawniony do występowania przed sądami w stroju urzędowym adwokata, tj. w todzie, jak również nie może używać tytułu adwokata zarówno w sądach, jak i w pismach procesowych.

VI. Można podnieść zarzut, że przyjęcie powyższej wykładni uprzywilejowuje w pewnym sensie adwokata-radcę prawnego i że kara zawieszenia będzie w rezultacie dla niego mniej dotkliwa niż dla adwokata wykonującego zawód. Niewątpliwie, kara zawieszenia nie jest zbyt adekwatna dla adwokata-radcy prawnego, orzecznictwo dyscyplinarne więc, biorąc przy wymiarze kary pod uwagę wszystkie okoliczności, powinno mieć również i ten moment na względzie. Należy jednak pamiętać, że każdy radca prawny, a więc i radca-adwokat, podlega nie tylko rygorom związanym z umową o pracę, ale także narażony jest na sankcje ze strony arbitrażu państwowego (upomnienie, nagana, zagrożenie skreśleniem z listy radców prawnych i skreślenie z tej listy), i to nie tylko z tytułu nienależytego wykonywania obowiązków, lecz także z tytułu wszelkich okoliczności podrywających do niego zaufanie (§ 14 powołanej uchwały z 13.XII.1961 r.).

C.

INSTRUKCJA W SPRAWIE URLOPÓW WYPOCZYNKOWYCH ADWOKATÓW WYKONUJĄCYCH ZAWÓD W ZESPOŁACH ADWOKACKICH

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 5 listopada 1964 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej uchwaliło następującą instrukcję w sprawie urlopów wycieczkowych adwokatów wykonujących zawód w zespołach adwokackich:

- I. Instytucję urlopów wycieczkowych dla adwokatów zespołonych wprowadziła ustawa z dnia 19.XII.1963 r., stanowiąc w art. 76 ust. 1 pkt 2, że adwokat ma prawo do corocznego płatnego urlopu wycieczkowego w wymiarze 30 dni kalendarzowych. Rozporządzenie z dnia 28.XII.1963 r. w sprawie zespołów adwokackich określa w § 37 pojęcie płatności urlopu wycieczkowego. Zgodnie z tym przepisem, w okresie urlopu wycieczkowego adwokat uczestniczy w podziale dochodu zespołu w sposób przewidziany w § 34 i 35 tego rozporządzenia. Są to jedyne normy regulujące specyfikę urlopów adwokackich i wskutek tego szereg zagadnień wiążących się z tymi urlopiami pozostaje otwartych i wymaga rozwiązania przez samorząd adwokatury.

II. Z tych względów na zasadzie art. 55 ust. 1 pkt 4 ustawy o ustroju advokatury Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej poleca stosować w zakresie urlopów wypoczynkowych następujące zasady:

1. Prawo do urlopu powstaje po każdym 11 miesiącach członkostwa w zespole. Do okresu 11 miesięcy nie wlicza się okresu urlopu. Po 6 miesiącach członkostwa adwokat może uzyskać urlop 2-tygodniowy na poczet należnego urlopu 30-dniowego.

Przykład: adwokat, który wstąpił do zespołu 1.III.1963 r., uzyskuje prawo do 30-dniowego urlopu wypoczynkowego z dniem 1.II.1964 r. Po 31.VIII.1963 r. na poczet urlopu 30-dniowego może wykorzystać urlop 2-tygodniowy i w takim wypadku uzyska z dniem 1.II.1964 r. prawo tylko do uzupełniającego urlopu 16-dniowego. Prawo do następnego 30-dniowego urlopu wypoczynkowego uzyska z dniem 1.II.1965 r.

Do obowiązków kierownika zespołu należy czuwanie nad wykorzystywaniem przez członków zespołu urlopów wypoczynkowych tylko w granicach ustawowych.

2. Do okresu członkostwa w zespole zalicza się — dla celów uzyskania uprawnień urlopowych w zespole — czas aplikacji adwokackiej, obojętnie przy tym, w którym zespole, a nawet w której izbie odbytej, jeżeli pomiędzy zakończeniem aplikacji a złożeniem wniosku o wpis na listę adwokatów celem wykonywania zawodu upłynie nie więcej niż 3 miesiące. Natomiast nie należy zaliczać pracy w innych zawodach i instytucjach z wyjątkiem pracy adwokata-radcy prawnego. W tym ostatnim wypadku praca adwokata-radcy prawnego ulega zaliczeniu, jeżeli pomiędzy zaprzestaniem pełnienia funkcji radcy prawnego a złożeniem wniosku o przyjęcie do zespołu minęło nie więcej niż 3 miesiące. Przy przejściu adwokatów z zespołu do zespołu ciągłość pracy (jeżeli przerwa nie przekracza 3 miesięcy) ulega zachowaniu. Jedyny wyjątek należy zastosować w razie wykluczenia adwokata z zespołu (§ 17 rozporządzenia). Przy ewentualnym przyjęciu takiego adwokata ponownie do zespołu powinien on być traktowany w zakresie uprawnień urlopowych jako członek nowo wstępujący.
3. Kolejność urlopów. Plan wykorzystania urlopów powinien ustalić kierownik zespołu, który w razie potrzeby może tę sprawę przedstawić do decyzji zebrania zespołu. Plan wykorzystania urlopów powinien być ustalony w terminie do 30 kwietnia każdego roku. Nieuniknione odstępstwa od tego planu powinien akceptować kierownik zespołu. Trzeba z całym naciskiem podkreślić, że okres odbycia urlopu wypoczynkowego przy obecnej strukturze zespołów nie może być pozostawiony do wyłącznego uznania zainteresowanego adwokata, lecz wymaga decyzji kierownika lub zebrania zespołu — oczywiście z jak najszerszym uwzględnieniem, w granicach możliwości, wzajemnych w tym zakresie potrzeb i życzeń.
4. Dzielenie urlopu. Specyfika naszej pracy (brak ferii sądowych) nie zawsze pozwoli na wykorzystanie całego okresu urlopowego bez przerwy i dlatego trudno by mieć zastrzeżenia co do wykorzystywania urlopu w częściach (z reguły jednak nie krótszych niż 2-tygodniowe). Natomiast za sprzeczne z istotą urlopu wypoczynkowego należało by uznać podejmowanie przez zespoły uchwał zobowiązujących członków zespołu do wykorzystania urlopu w odwoich okresach.

5. Płatność urlopu. Zagadnienie to unormował wyraźnie § 37 rozporządzenia o zespołach. Adwokat nie otrzymuje za okres urlopu żadnego stałego uposażenia. Jedyne jego uprawnienie w tym zakresie polega na uznaniu braku jego udziału w pracach zespołu w okresie urlopowym za usprawiedliwiony i nie pociągający za sobą sankcji z § 36.

Niedopuszczalne jest więc pozbawienie adwokata, nawet za jego zgodą, udziału w dochodach zespołu ze względu na brak jego uczestnictwa w pracach zespołu w okresie urlopu wypoczynkowego. W wypadku gdy adwokat wykorzystuje urlop w częściach w różnych miesiącach, w żadnym z tych miesięcy nie może być pozbawiony udziału w dochodach ponad wypracowaną przez siebie kwotę z tej tylko przyczyny, że w okresie urlopu nie brał udziału w pracach zespołu. Odmiennie natomiast przedstawia się kwestia, gdy w danym miesiącu adwokat korzystający z częściowego urlopu nie brał pełnego udziału w pracach zespołu także w okresie pozaurlopowym, brak zaś w tym okresie przyczyn usprawiedliwiających. W wypadku takim za cały dany miesiąc adwokat otrzyma tylko wypracowaną przez siebie kwotę, albowiem § 36 rozporządzenia nie wprowadza wymagania, żeby brak pełnego udziału w pracach zespołu trwał przez cały dany miesiąc. Wystarczy, gdy ten brak trwa choćby przez część miesiąca, jeżeli tylko wykazuje on taki charakter i takie rozmiary, że zebranie uzna za uzasadnione powzięcie uchwały na podstawie § 36.

Przykład: Adwokat wykorzystał urlop w 2 częściach: od 1 do 15 stycznia i od 1 do 15 lipca. W styczniu po powrocie z urlopu, tj. od 16 do 31, brał pełny udział w pracach zespołu. Adwokat ten musi otrzymać równy udział w dochodach za cały styczeń i bierze wypracowaną kwotę udziału w nadwyżce również za cały styczeń. Nie ma wtedy żadnych podstaw do zastosowania § 36 rozporządzenia. Natomiast w lipcu po zakończeniu urlopu, czyli od 16 lipca, adwokat uchylał się od pełnego udziału w pracach zespołu z przyczyn nie usprawiedliwionych. Istnieją wówczas podstawy do zastosowania § 36 rozporządzenia, i to w stosunku do całego lipca.

6. Ekwiwalent za nie wykorzystany urlop. Ze względu na przepis § 37 rozporządzenia o zespołach adwokatowi w żadnym razie nie przysługuje ekwiwalent za nie wykorzystany urlop. W szczególności nie przysługuje ten ekwiwalent w razie ustąpienia z zespołu przed wykorzystaniem urlopu za dany rok kalendarzowy.
7. Adwokaci-renciści. Ze względu na uchwałę Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 30.VI.1964 r. członek zespołu-rencista w okresie urlopu otrzymuje tylko wypracowaną przez siebie kwotę, nie przekraczającą 750 zł.
8. Urlop „bezpłatny”. Kierownik zespołu może na wniosek zainteresowanego adwokata udzielić mu w szczególnie uzasadnionych wypadkach tzw. urlopu bezpłatnego na okres zależny od okoliczności, ale nie tak długi, żeby wyłączał on celowość członkostwa danego adwokata w zespole. W tym okresie do korzystającego z bezpłatnego urlopu adwokata będzie mieć zastosowanie § 36 rozporządzenia o zespołach.
9. Urlopy aplikantów adwokackich. Aplikanci adwokaccy zatrudnieni w zespołach podlegają w zakresie urlopów wypoczynkowych ogólnym przepisom prawa pracy, stosują więc do nich przepisy ustawy z dnia 16.V.1962 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 1949 r. Nr 47, poz. 365; zm:

Dz. U. z 1950 r. Nr 13, poz. 123), a to zgodnie z art. 89 powołanej ustawy z dnia 19.XII.1953 r.

Ponadto aplikantowi adwokackiemu dopuszczonemu przez radę adwokacką do egzaminu na najbliższej sesji egzaminacyjnej przysługuje miesięczną płatny urlop przedegzaminacyjny (§ 36 regulaminu aplikacji adwokackiej oraz kształcenia i egzaminu aplikantów adwokackich, uchwalonego przez Naczelną Radę Adwokacką dnia 24—25.V.1963 r. — „Palestra” z 1963 r. nr 7—8, s. 146).

D.

1

REGULAMIN

Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej przy Naczelnej Radzie Adwokackiej utworzonego z dniem 1 kwietnia 1959 r., uchwalony przez Naczelną Radę Adwokacką w dniu 14.XI.1964 r. i zatwierdzony decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 2.XII.1964 r. otrzymuje brzmienie następujące:

§ 1

1. Celem Funduszu jest udzielanie adwokatom i członkom ich rodzin zapomóg koleżeńskich na warunkach określonych w niniejszym regulaminie.
2. Środki finansowe Funduszu składają się:
 - a) ze składek wpłacanych przez wszystkich adwokatów, wpisanych na listę adwokatów, w wysokości ustalonej corocznie przez Naczelną Radę Adwokacką,
 - b) z dotacji organów adwokatury,
 - c) z dobrowolnych wpłat osób fizycznych i prawnych.

§ 2

Zarząd Funduszem sprawuje NRA poprzez powołaną przez siebie Komisję Samopomocy Koleżeńkiej.

§ 3

Prawo do pobierania zapomóg przysługuje:

- a) adwokatom,
- b) członkom rodzin adwokatów znajdujących się na liście po dniu 9 maja 1945 r.,
- c) członkom rodzin adwokatów, którzy zmarli w związku z wojną trwającą od 1 września 1939 r. do 9 maja 1945 r.

§ 4

1. Z Funduszu wypłaca się miesięczne zapomogi wyrównawcze:
 - a) adwokatom — w takiej wysokości, żeby łącznie z otrzymywaną rentą adwokat otrzymywał 1.500 zł miesięcznie,
 - b) wdowom (wdowcom) po adwokatach, które otrzymywały zasiłki z Funduszu Samopomocy Koleżeńkiej przed dniem 1 kwietnia 1964 r. — w takiej wysokości, żeby renta otrzymywana z ZUS-u w zamian świadczeń z F.S.K. i zasiłek wyrównawczy łącznie nie przekraczały 750 zł,

- c) wdowom (wdowcom) po adwokatach zmarłych po dniu 1 kwietnia 1964 r. — w takiej wysokości, żeby renta łącznie z zapomogą nie przekraczała 750 zł.
2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, gdy wdowa po adwokacie — poza świadczeniami z F.S.K. — otrzymywała przed dniem 1 kwietnia 1964 r. rentę z ZSU-u z innego tytułu, Komisja Samopomocy Koleżeńskiej może przyznać tymczasową zapomogę wyrównawczą w takiej wysokości, żeby renta oraz zapomoga wyrównawcza nie przekraczały świadczeń otrzymywanych przed dniem 1 kwietnia 1964 r.
3. Na wniosek Komisji Samopomocy Koleżeńskiej Prezydium NRA może przyznać zapomogę dodatkową:
- adwokatowi szczególnie zasłużonemu dla adwokatury lub znajdującemu się w wyjątkowo trudnych warunkach materialnych,
 - rodzinie po zmarłym adwokacie szczególnie zasłużonym dla adwokatury.

§ 5

1. Komisja Samopomocy Koleżeńskiej może przyznawać w wysokości i na warunkach według swego uznania zapomogi doraźne:
- adwokatom nie mającym uprawnień do renty, jeżeli są czasowo niezdolni do wykonywania zawodu adwokackiego,
 - małżonkowi zmarłego adwokata nie mającemu uprawnień do otrzymania renty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
 - dzieciom oraz innym osobom będącym na utrzymaniu zmarłego adwokata w chwili jego śmierci.
2. Zapomogi, o których mowa w ust. 1 lit. b), mogą być wypłacane tylko wtedy, gdy wdowa (wdowiec) znajdowała się na utrzymaniu adwokata w chwili jego śmierci.
3. Zapomoga doraźna może być przyznana na czas oznaczony, a w uzasadnionych wypadkach — zmniejszona lub cofnięta.

§ 6

1. Komisja Samopomocy Koleżeńskiej może przyznać według swego uznania i w wysokości przez siebie ustalonej zapomogę jednorazową osobom wymienionym w § 3 regulaminu, gdy:
- szczególne okoliczności uzasadniają przyznanie takiej zapomogi,
 - przy radzie adwokackiej, w której jest lub był wpisany adwokat, nie ma zorganizowanego funduszu samopomocy koleżeńskiej, mającego za zadanie — ramach regulaminu — udzielanie tego rodzaju zapomóg.
2. Zapomogi, o których mowa w ust. 1, wypłacane będą tylko w miarę możliwości finansowych Funduszu.

§ 7

Utworzenie Funduszu nie wyłącza działalności odrębnych funduszy samopomocy koleżeńskiej przy poszczególnych radach adwokackich.
Fundusze takie mogą udzielać świadczeń nie objętych § 4 i 5 regulaminu.

§ 8

Szczegółowy tryb udzielania świadczeń i zarządzania Funduszem określa instrukcja uchwalona przez Prezydium NRA.

§ 9

Regulamin wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 r.

2

REGULAMIN

o zakresie i sposobie działania oraz o zasadach wynagradzania wizytatorów, uchwalony przez Plenum NRA dnia 14.XI.1964 r. i zatwierdzony przez Ministra Sprawiedliwości decyzją z dnia 2.XII.1964 r.

Na podstawie art. 58 ust. 2, 3, i 4 w związku z art. 32 ustawy o ustroju adwokatury z dnia 19 grudnia 1963 r. (Dz. U. Nr 57, poz. 309) ustala się zakres i sposób działania oraz zasady wynagradzania wizytatorów w sposób następujący:

Dział I. Organizacja wizytacji**§ 1**

Kontrola nad ścisłym wykonywaniem przez zespoły adwokackie przepisów o adwokaturze dokonywana jest na podstawie niniejszego regulaminu przez organy samorządu adwokackiego przy pomocy:

- 1) Centralnego Zespołu Wizytatorów przy Naczelnej Radzie Adwokackiej,
- 2) zespołów wizytatorów przy poszczególnych radach adwokackich.

§ 2

Centralny Zespół Wizytatorów powołany jest przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w składzie: przewodniczący, zastępca przewodniczącego i członkowie w liczbie nie przekraczającej osiemnastu.

§ 3

Przy poszczególnych radach adwokackich działają zespoły wizytatorów powołane w miarę potrzeby przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwej rady adwokackiej w składzie: przewodniczący oraz członkowie w liczbie: jeden wizytator na 3—10 zespołów adwokackich istniejących na terenie danej izby.

Liczba wizytatorów przy radzie adwokackiej nie może być mniejsza niż trzech. Kandydatów na przewodniczącego i wizytatorów zgłaszają rady adwokackie.

§ 4

Członków Centralnego Zespołu Wizytatorów i zespołów wizytatorów przy radach adwokackich powołuje Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej spośród członków organów samorządowych adwokatury lub spośród innych adwokatów z danej izby o wysokim poziomie zawodowym, znających dokładnie pracę zespołów adwokackich.

§ 5

Przewodniczącym Centralnego Zespołu Wizytatorów jest członek Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, a przewodniczącym zespołu wizytatorów przy radzie adwokackiej — członek rady adwokackiej.

§ 6

Zadaniem Centralnego Zespołu Wizytatorów jest:

- a) przeprowadzanie wizytacji poszczególnych zespołów adwokackich,
- b) nadzór i koordynowanie działalności zespołów wizytatorów przy poszczególnych radach adwokackich,
- c) systematyczne zbieranie i analizowanie materiałów powizytacyjnych i statystycznych dotyczących zespołów adwokackich,

- d) opracowywanie wniosków i projektów instrukcji dla usprawnienia pracy zespołów adwokackich,
- e) opracowywanie półrocznych sprawozdań zbiorczych dotyczących wizytacji i pracy zespołów adwokackich,
- f) kontrola wykonania wniosków powizytacyjnych.

§ 7

Zespoły wizytatorów przy radach adwokackich:

- a) przeprowadzają na polecenie prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, przewodniczącego Centralnego Zespołu Wizytatorów, dziekana rady adwokackiej lub przewodniczącego zespołu wizytatorów wizytacje poszczególnych zespołów adwokackich na terenie izby, przy której działają,
- b) zbierają i analizują materiały powizytacyjne z terenu izby adwokackiej,
- c) kontrolują wykonanie wniosków powizytacyjnych,
- d) opracowują wnioski i projekty instrukcji dla usprawnienia pracy zespołów adwokackich na terenie danej izby, przedstawiając je wraz z opinią rady Centralnemu Zespołowi Wizytatorów,
- e) opracowują półroczne sprawozdania dotyczące wizytacji i pracy zespołów adwokackich.

Zespoły wizytatorów przesyłają półroczne sprawozdania Centralnemu Zespołowi Wizytatorów.

§ 8

Wizytacje przeprowadza jeden wizytator, a w miarę potrzeby grupa wizytatorów złożona z 2 lub 3 osób.

Dział II. Zakres wizytacji

§ 9

W zakres pracy wizytatorów wchodzi:

- a) kontrola pracy zespołów,
- b) działalność instruktażowa.

§ 10

W każdym zespole adwokackim powinna być przeprowadzona przez wizytatorów Centralnego Zespołu Wizytatorów lub przez wizytatorów zespołów przy poszczególnych radach adwokackich co najmniej raz do roku ogólna wizytacja, obejmująca całokształt działalności zespołu. Ponadto w miarę potrzeby mogą być przeprowadzane w zespole adwokackim wizytacje specjalne o ustalonym zakresie badania.

§ 11

Wizytacja ogólna, obejmująca kontrolę nad ścisłym wykonywaniem przez zespoły adwokackie przepisów o adwokaturze, powinna w szczególności obejmować następujący zakres:

- a) badanie pracy zawodowej członków zespołu adwokackiego,
- b) badanie stanu organizacyjnego zespołu, obsługi ludności, stanu lokalu i pracy biura zespołu,
- c) badanie działalności finansowej zespołu, wysokości ustalanych i pobieranych wynagrodzeń i zgodności z taksą, prawidłowości rozliczenia wpłat dokonywanych przez klientów, ściągania nie uregulowanych wynagrodzeń, kosztów zespołu oraz kosztów podróży i wydatków członków zespołu,
- d) kontrola pracy kierownika, a w szczególności systemu rozdziału spraw, obron z urzędu i zastępstw.

- e) kontrola podziału dochodu pomiędzy członków zespołu,
- f) kontrola kształcenia aplikantów adwokackich, ich pracy oraz zajęć dodatkowych,
- g) badanie stanu i terminowości składania spraw do archiwum.

Dział III. Sposób przeprowadzania wizytacji

§ 12

Wizytator przed przystąpieniem do wizytacji zgłasza się do kierownika zespołu lub zastępującego go w tym dniu adwokata, informuje go o celu przybycia i okazuje polecenie dokonania wizytacji.

§ 13

Wizytacja powinna być dokonywana w lokalu zespołu w dniach i godzinach urzędowania zespołu w sposób nie zakłócający — w miarę możliwości — normalnych czynności zespołu.

§ 14

Obowiązkiem wizytatorów jest dokładne ustalenie stanu faktycznego. Wszelkie uchybienia stwierdzone w toku wizytacji powinny być ustalone na podstawie obowiązujących przepisów z wyczerpującym oświetleniem okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla ich oceny. Poza tym wizytatorzy powinni zwracać uwagę na wszelkie przejawy nienależytego funkcjonowania zespołu, wyjaśniać przyczyny tego stanu rzeczy i wskazywać środki mogące przyczynić się do ich naprawy.

Wizytatorzy mogą żądać od kierownika, członków zespołu, aplikantów i pracowników zespołu, a w wypadkach ważniejszych także od osób trzecich, udzielenia wyjaśnień ustnie lub na piśmie.

§ 15

Wyniki wizytacji powinny być omówione na naradzie roboczej zespołu, przy czym w naradach tych powinni brać udział wizytatorzy, chyba że od tego obowiązku zwolni ich organ zarządzający wizytację.

§ 16

Wizytatorzy sporządzają ze swych czynności protokół w trzech egzemplarzach, z których jeden otrzymuje zespół wizytowany, drugi — Centralny Zespół Wizytatorów, a trzeci — zespół wizytatorów danej rady adwokackiej.

§ 17

Protokół powinien zawierać:

- a) nazwę i adres jednostki wizytowanej,
- b) datę i miejsce czynności,
- c) imię i nazwisko wizytatora lub wizytatorów,
- d) określenie czynności objętych wizytacją,
- e) opis dokonywanych czynności i ustalenia faktyczne,
- f) podpisy osób biorących udział w czynnościach.

W protokole z wizytacji należy wymienić stwierdzone fakty oraz przytoczyć szczególnie wszystkie zauważone uchybienia i nieprawidłowości oraz wszystkie pozytywne osiągnięcia.

Zebrany materiał powinien dać dostateczne podstawy do oceny poszczególnych ustaleń oraz całokształtu działalności.

§ 18

Protokół powinien być opracowany w zasadzie w siedzibie jednostki wizytowanej i podpisany przez wizytatora i kierownika zespołu.

§ 19

Kierownikowi zespołu przysługuje prawo złożenia dodatkowych wyjaśnień pisemnych pod tekstem protokołu lub nadesłania dodatkowych wyjaśnień do zespołu wizytatorów w trzech egzemplarzach w terminie siedmiodniowym od dnia podpisania protokołu.

§ 20

Na podstawie protokołu wizytacji i poczynionych w czasie wizytacji spostrzeżeń wizytator opracowuje wnioski zawierające ocenę stanu faktycznego ustalonego w toku wizytacji oraz zalecenia.

§ 21

Na podstawie protokołu wizytacji i wniosków wizytatora organ zarządzający wizytację opracowuje wnioski powizytacyjne, które przekazuje zespołowi wizytowanemu, zespołowi wizytatorów przy radzie adwokackiej i Centralnemu Zespołowi Wizytatorów.

§ 22

Wszystkie dokumenty z wizytacji i powizytacyjne wizytator obowiązany jest złożyć organowi zarządzającemu wizytację w terminie 14-dniowym od zakończenia wizytacji.

Dział IV. Zasady wynagradzania**§ 23**

Wizytator otrzymuje ryczałtowe wynagrodzenie za przeprowadzenie wizytacji poszczególnego zespołu adwokackiego w wysokości:

- a) zł 200 — za wizytację zespołu położonego w mieście, w którym zamieszkuje wizytator,
- b) zł 250 — za wizytację zespołu mającego siedzibę w innym mieście niż to, w którym mieszka wizytator, lecz położonego w tej samej izbie adwokackiej,
- c) zł 350 — za wizytację zespołu położonego na terenie innej izby adwokackiej.

Powyższe wynagrodzenie obejmuje wszystkie czynności związane z wizytacją.

W razie wyjazdu poza swoją siedzibę wizytator otrzymuje zwrot kosztów podróży i diety według przepisów obowiązujących dla członków organów samorządu adwokackiego.

§ 24

Jeżeli przewodniczący zespołu wizytatorów nie jest stale urzędującym członkiem organów adwokatury, wynagrodzenie dla niego ustala Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej.

§ 25

Wydatki związane z działalnością zespołów wizytatorów pokrywają właściwe rady adwokackie ze swego budżetu.

Dział V. Przepisy przejściowe i końcowe**§ 26**

Przepisy niniejszego regulaminu mają odpowiednie zastosowanie do wizytacji pracy adwokatów wykonujących zawód indywidualnie.

Zakres wizytacji obejmuje wtedy:

- a) dane osobowe adwokata,
- b) adres i opis siedziby adwokata,
- c) rodzaj spraw prowadzonych i specjalność zawodową,
- d) liczbę spraw powierzonych adwokatowi do prowadzenia w czasie od poprzedniej wizytacji, a przy pierwszej wizytacji — za ostatnie 12 miesięcy,
- e) wysokość zarobków z prowadzenia kancelarii (brutto i netto) w poszczególnych miesiącach,
- f) poziom pracy zawodowej,
- g) sposób prowadzenia i przechowywania akt oraz prowadzenia ewidencji spraw,
- h) sposób prowadzenia dokumentacji finansowej i rozliczania kwot wpłacanych na wydatki,
- i) przestrzeganie przepisów o wynagrodzeniu za wykonywanie czynności adwokackich,
- j) prawidłowość obliczania i wpłacania składek na rzecz rady adwokackiej.

§ 27

Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 r.

Jednocześnie traci moc instrukcja Naczelnej Rady Adwokackiej dotycząca wizytacji zespołów adwokackich z dnia 1.III.1958 r. („Palestra” z 1958 r. nr 7—8, str. 108 i nast.).

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO **W SPRAWACH ADWOKACKICH**

WYROK

z dnia 10 marca 1964 r.

(I K 295/63)

Przeprowadzenie rozprawy mimo niezawiadomienia i nieobecności na niej jednego z obrońców, których oskarżony sobie wybrał, stanowi uchybienie mogące mieć wpływ na treść wyroku. Milczenia oskarżonego w tej kwestii nie można uważać za jego zgodę.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu sprawy H. J. osk. z art. 140 § 1 k.k., z powodu rewizji oskarżonego, na podstawie art. 375, 383 pkt 3 i 388 § 1 k.p.k.

uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Woje-

wódzkiemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Wojewódzki skazał między innymi H. J. na podstawie art. 140 § 1 k.k. na 6 miesięcy aresztu z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na 2 lata za to, że 10 lipca 1961 r., będąc przesłuchany w charakterze świadka i uprzedzony o odpowiedzialności za fałszywe zeznania, zeznał, jakoby nie był w dniu 11 lipca 1961 r. w mieszkaniu K. U., gdy tymczasem w rzeczywistości był tam w tym czasie.

Rewizja oskarżonego zarzuciła:

1) obrazę art. 76, 254 i 258 k.p.k. wynikającą z niezawiadomienia obrońcy oskarżonego, adw. K. B., o rozprawie i z niesprawdzenia tego faktu w toku całego procesu, co stanowi ogra-